

Název výzvy:	Transformace regionu skrze rozvoj kulturních a kreativních odvětví (KKO)
Alokace:	<i>Bude upřesněno dle výsledné alokace na tematickou výzvu/výzvy pro KKO</i>
Specifický cíl PTÚK :	<i>Specifický cíl I.4: Rozvoj kulturních a kreativních odvětví a jejich zapojení do celkového rozvoje kraje</i>
Termín vyhlášení výzvy:	<i>září 2022</i>
Typ výzvy:	<i>Obě varianty jsou možné - průběžná/kolová dle vhodnosti a dohody s ŘO - doporučení rozložení finančních prostředků v čase (do 2025 a po 2025-2027)</i>
Oprávnění příjemci:	Podnikatelské subjekty (MSP) včetně OSVČ působících v KKO (CZ-NACEs), NNO působících v KKO, obce a jimi zřizované organizace působících v KKO, MAS, dobrovolné svazky obcí, VŠ (fakulty působící v KKO), SŠ, SOŠ a VOŠ působící v KKO.
Období realizace projektu (od – do)	<i>Září 2022 – srpen 2027 (bude upřesněno dle doporučení ŘO) Délka trvání projektu: max. 3 roky/5 let</i>
Celkové způsobilé výdaje na projekt:	<i>Budou se lišit dle typu podporované aktivity Viz podkladový materiál odborné pracovní skupiny KKO</i>
Míra podpory (%):	<i>v režimu dle typu projektu, příjemce, deminimis, GBER... (bude upřesněno s ŘO)</i>
Podporované aktivity:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Síťování aktérů KKO jako nástroje regionálního rozvoje a tvůrčí spolupráce. 2. Rozvoj stávající infrastruktury na podporu rozvoje KKO s předpokládaným pozitivním efektem na rozvoj místní ekonomiky včetně zapojení KKO do atraktivního přetváření dlouhodobě nevyužívaných budov a jejich využívání jako míst pro další rozvoj kreativní ekonomiky i komunitního života. 3. Rozvoj technického vybavení v KKO – aktivizace místních tvůrčích komunit. 4. Projekty účinné spolupráce v území s využitím KKO. 5. Marketing a další formy aktivizace regionálních služeb a produktů KKO. 6. Podpora přípravy projektů a strategií KKO.

Způsobilé výdaje:	Investiční i neinvestiční náklady dle typu aktivity.
Území realizace:	<i>Ústecký kraj</i>
Indikátor výstupu /výsledku:	<p><i>počet vytvořených pracovních míst</i> <i>počet podpořených podniků a dalších subjektů</i> <i>počet nových spoluprací v území</i> <i>počet strategických a dalších podpůrných materiálů</i> <i>m2 zregenerovaných ploch pro nové využití (stavby – nově zrekonstruovaných)</i> <i>m2 rozšířených ploch pro nové využití (stavby – rekonstrukce stávajících)</i> <i>počet nově pořízených technologií pro využití v KKO</i></p> <p>bude upřesněno s ŘO</p>
Cílová hodnota indikátoru:	<i>číselná hodnota za navrženou alokaci (bude upřesněno ÚK)</i>
Další specifikace / podmínky /omezení v rámci výzvy	<i>Viz podkladový materiál – popis a rozsah podporovaných aktivit</i>

ROZVOJ KULTURNÍCH A KREATIVNÍCH ODVĚTVÍ V ÚSTECKÉM KRAJI

podpora prostřednictvím Operačního programu Spravedlivá transformace 2021–2027
(podkladový text k návrhu Výzev)

VÝCHOZÍ SITUACE

Ve strategických a plánovacích dokumentech určujících rozvoj Ústeckého kraje¹ je čím dál častěji zmiňována podpora kulturních a kreativních odvětví (KKO) jako důležitého transformačního nástroje. V roce 2021 vláda schválila národní Strategii rozvoje a podpory KKO. V západní Evropě jsou tvůrčí odvětví integrální součástí regionálně-rozvojových aktivit ve větší míře už od 90. let minulého století. Úspěšné příklady transformace průmyslových regionů² jsou vždy spjaty s výrazným zapojením kreativních talentů, a to již od plánovacích procesů.

OECD ve své zprávě “Economic and social impact of cultural and creative sector” (2021) doporučuje “vnímat podporu kultury jako investici s ekonomickým a sociálním dopadem, ne jako jednorázový náklad.” Experti Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj sdružující ekonomicky nejvyspělejší státy světa ve stejném dokumentu uvádějí, že “národní vlády i samosprávy by měly budovat kapacity, aby zahrnuly kulturu do strategií ekonomického a sociálního rozvoje lokalit,” protože “chytře řízené strategie regenerace založené na kultuře mohou pomoci oživit města, vesnice a městské čtvrti.”

Transformační potenciál KKO ve svých strategiích akcentuje také Evropská komise. Fakt, že “kulturní a tvůrčí činnosti, které jsou začleněny do místních rozvojových strategií, mohou být motorem územního rozvoje a kulturního a tvůrčího cestovního ruchu,”³ EU promítá i do financování iniciativ, které integrují KKO do rozvoje měst a venkova (např. program Horizon).

Agentura Deloitte ve své analýze z roku 2021⁴ zkoumala vývoj kreativní ekonomiky v devíti zemích a na základě četných dat výzkumný tým dospěl k závěru, že “kreativní ekonomika bude pravděpodobně klíčový faktor dlouhodobého ekonomického růstu,” neb patří a bude patřit mezi nejrychleji rostoucí ekonomická odvětví.

Je tedy zřejmé, že podpora kultury a KKO má být i v Ústeckém kraji integrální součástí regionálně rozvojových aktivit, neboť “kulturní a tvůrčí projevy a produkty jsou hluboce zakořeněny v území, kde byly vytvořeny – odrážejí místní symboly, tradice, znalosti, materiály

---

¹ Například Inovační strategie Ústeckého kraje, Strategie rozvoje kultury a kulturního dědictví Ústeckého kraje 2021-2030 a s ní související roční akční plány

² Porúří, Lens, Sasko, sever Anglie atd.

³ Research for CULT Committee – Culture and creative sectors in the European Union – Key future developments, challenges and opportunities, 2020

⁴ Deloitte, The Future of the Creative Economy, 2021

a postupy a jsou jimi inspirovány -, stávají se zásadním a mocným zdrojem pro územní rozvoj.”⁵

Pro stanovení efektivních podpůrných nástrojů pro rozvoj KKO v Ústeckém kraji je vhodné vycházet z:

- příkladů dobré praxe,⁶
- stávajících regionálních strategií a rozvojových plánů,
- analýzy Hlaváček, P. a kol., Vstupní analýza podnikatelských subjektů působících v rámci kulturních a kreativních průmyslů (KKP) v Ústeckém kraji, ICUK, 2020,
- analýzy Dvořáková, T. a kol., Mapování kulturních a kreativních odvětví (KKO) působících v Ústeckém kraji, Spolek Hraničář, 2022.

Z výše uvedených analýz vyplývá, že v roce 2018 působilo v KKO na území Ústeckého kraje **302** právnických osob (Hlaváček, 2020). V roce 2022 bylo identifikováno **1861** dalších subjektů – OSVČ, osob nepodnikajících a příspěvkových organizací (Dvořáková, 2022).

V KKO v regionu tedy působí nezanedbatelný počet lidí.

Dvořáková v analýze 2022 definuje sadu doporučení, která byla formulována i na základě série osobních konzultací s aktéry v KKO (focus groups):

- Je třeba podpořit síťování kulturních a kreativních aktérů s obcemi, podnikateli a vytvářet prostředí pro rozvoj přeshraniční spolupráce.
- Na úrovni obcí chybí koncepce rozvoje kultury a KKO i systémové a participativní mechanismy zapojování zástupců KKO do rozvoje obce, regionu a kraje.
- Na úrovni obcí chybí architektonické manuály pro úpravy veřejných prostranství (tedy zastřešující dokument důležitý pro vizuální kontinuitu oprav v obci).
- Pro rozvoj odvětví je třeba podpořit rozvoj personálních kapacit v podobě např. nových výukových programů a infrastrukturní zázemí (opravy a vybavení stávajících budov či brownfieldů, menším ekonomickým subjektům pomoci získat projektovou dokumentaci).
- Zástupcům odvětví by pomohl koordinátor na úrovni ORP, který by síťoval lokální aktéry, mohl pomoci zpracovat klíčové strategické dokumenty rozvoje kultury v obci a pomáhal se získáváním financí na kulturu.
- Jedna z klíčových aktivit v rámci rozvoje KKO je kreativní vzdělávání včetně posilování manažerských a podnikatelských kompetencí.

NÁVRHY OBLASTÍ PODPORY KKO

Síťování a spolupráce

Jak ze zahraničních příkladů dobré praxe, tak z výše uvedených doporučení jednoznačně vyplývá, že tzv. síťování aktérů v KKO a jejich propojování s reprezentanty dalších ekonomických odvětví i zástupci institucí je základním předpokladem k úspěšnému rozvoji

---

⁵ Research for CULT Committee – Culture and creative sectors in the European Union – Key future developments, challenges and opportunities, 2020

⁶ Jon Hickman, How to support creative industries, 2015, zkušenosti Kreatives Sachsen atd.

sektoru. To pomůže plně aktivizovat silný transformační potenciál KKO pro ekonomický, sociální a kulturní rozvoj regionu. Má dopad na pozitivní image regionu.

Infrastruktura a technické vybavení

Klíčové pro rozvoj KKO je také prostorové a technické zázemí, vybavení. Příležitostí je v zahraničí a často už i v Česku obvyklé schéma, kdy kreativci dávají nové využití dlouhodobě nevyužívaným budovám (tzv. brownfieldů). Podobně jako v Porúří nebo sousedním Sasku lze i v Ústeckém kraji podpořit smysluplné užívání industriální architektury a vytvářet tak atraktivní tvář kraje s odkazem k nedávné průmyslové historii.

V rozhovorech s kreativci z Ústeckého kraje (Dvořáková, 2022) zaznívalo, že umělci a tvůrčí podnikatelé často nepotřebují dokonalé konverze a komplexní rekonstrukce budov, aby je svou činností mohli oživit. Lze následovat brněnský Kumst, helsinskou Cable Factory, Cool House Görlitz a mnoha dalších příkladů, kdy jednotliví nájemci postupně renovují dílčí prostory potřebné pro vlastní kreativní a podnikatelskou činnost.

Takový přístup vyžaduje i nižší veřejnou podporu, může být ale komplikovanější, pokud jde o nastavení vztahů a pravidel mezi majiteli budov, nájemci z kreativního sektoru a poskytovateli veřejné podpory. Vhodné je podporovat aktivity na systémovou spolupráci soukromých majitelů brownfieldů, samospráv a kreativců – Art Factories v Amsterdamu nebo Cool House z Görlitzu jsou inspirací.

Rozvoj podnikání a podnikavosti

Podpora podnikání a podnikavosti je pro sektor KKO klíčová. V rámci OP ST by měla být dostupná podpora pro malé a střední firmy (MSP) z Ústeckého kraje, včetně KKO a další podpora ve formě finančních nástrojů. Podpora podnikání bude zároveň řešena v rámci připravovaných strategických projektů ve spolupráci Ústeckého kraje, ICUK a UJEP, podpora podnikavosti tzv. preinkubace ve spolupráci UJEP a ICUK, aktivity projektů budou dostupné také pro aktéry působících v oblasti KKO a budou se soustředit na rozvoj podnikatelských kompetencí. Další zajímavou podporou bude Zastřešující projekt Ústeckého kraje: *Podpora podnikání a inovací ÚK*. Kreativním startupům se věnuje se svými programy také vládní agentura CzechInvest (například program Technologická inkubace). Obecně podpoře KKO se věnuje také Národní plán obnovy s tématy: Kulturní a kreativní centra s dosahem na podnikavce a tvůrce v KKO, Kreativní vzdělávání, Kreativní vouchery (podpora mezisektorové spolupráce mezi kreativními profesionály a MSP z jiných oborů), Status umělce, podpora projektů na zmapování sektoru a tvorbě politik KKO.

S ohledem na parametry FST je potřeba podporovat udržitelnost při provozu KKO, konkrétně digitalizace, paperless provoz, podpora rozvoje nových oborů vzhledem k trendům (gaming, udržitelná móda, média apod.), podpora zaměstnávání nejen absolventů FUD UJEP včetně environmentální udržitelnosti a vzdělávání. V rámci OP ST je příležitost podpořit také příspěvkové organizace v kultuře a NNO v rozvoji jejich doplňkové/vedlejší činnosti, která jim zvyšuje procento soběstačnosti (například profesionalizace produkčních služeb, rozvoj služeb souvisejících s pronajímáním prostor, catering, pořizování záznamů a streaming atd.).

Zapojení KKO do posílení participace, regionálního rozvoje a zlepšování image kraje

Nejde jen o samostatný rozvoj kreativního sektoru. Cílem navrhované podpory je zapojení tvůrčích talentů do celého ekonomického a sociálního rozvoje regionu a jeho propagace jako

sebevědomé a pestré součásti Česka a EU. Kreativita je esencí změny, a je tak jasné, že bez kreativců nemůže být spravedlivá transformace úspěšná.

V rámci transformace a aktivizace komunit bude zásadní aplikace principů participace a úzká spolupráce aktérů KKO s veřejnou správou na úrovni obcí například ve formě společné tvorby místních plánů rozvoje. Spolupráce kreativců a samospráv by měla být klíčová při zkvalitňování veřejných prostor, krajiny a rozvoji udržitelné turistické infrastruktury (pobídkou pro spolupráci by měl být k dispozici nástroj Kreativní vouchery Ústeckého kraje pro spolupráci obcí a kreativců). Na započatou úvodní spolupráci lze pak navázat dalšími náročnějšími a více komplexními projekty.

Důležitá je také tvorba krajské strategie rozvoje KKO, což posílí význam plánovacích výstupů a jejich využitelnost v praxi včetně přípravy projektů v území.

ZÁKLADNÍ PARAMETRY DOTAČNÍCH VÝZEV

Hlavní heslo spravedlivé transformace je, že **“nikdo nesmí zůstat opomenut.”**⁷ V Brně (Kumst), v Praze (Kreativní Praha) nebo v sousedním Sasku (Kreatives Sachsen) bylo možné již od počátku směřovat podporu na rozvoj KKO do aktivních podnikatelských subjektů, neboť KKO byla již přirozeně etablována.

V Moravskoslezském kraji, Karlovarském a také v Ústeckém kraji je naproti tomu nutné výrazně podpořit rozvoj podnikavosti tvůrčích talentů a rozvoj KKO zajistit ve spolupráci s tradičními kulturními institucemi a nestátním neziskovým sektorem (skrze OP ST a další programy).

K naplnění výše uvedeného sloganu ke spravedlivé transformaci je třeba při stanovení parametrů výzev respektovat specifika organizací v kultuře. Zejména je nutné:

- *umožnit financování ex-ante,*
- *poskytnout možnost financování menších projektů od 10 tisíc Kč dotace,*
- *zajistit u neziskových projektů a subjektů až 95 % financování projektů z EU a národních zdrojů.*

S ohledem na zaměření OP ST by bylo vhodné, aby podporované aktivity v KKO naplňovaly základní kritéria:

- *vykazovaly transformační potenciál a vedly k aktivizaci komunit,*
- *podporovaly zvyšování ekonomické soběstačnosti subjektů v kultuře a KKO,*
- *podporovaly komunikaci a spolupráci aktérů KKO s místními samosprávami,*
- *podporovaly nové využití dlouhodobě nevyužitých budov prostřednictvím aktivit KKO,*
- *umožnily zlepšování technického zázemí a vybavení aktérů KKO,*
- *podporovaly hlavní nebo vedlejší, doplňkovou ekonomickou činnost subjektů v kultuře a KKO.*

---

⁷ No one left behind, The Just Transition Mechanism: making sure no one is left behind

NÁVRH ZAMĚRNÍ VÝZEV/VÝZVY PRO OP ST KKO

NÁZEV: Transformace regionu skrze rozvoj kulturních a kreativních odvětví

Předpokládané vyhlášení: podzim 2022, systém kolových výzev nebo kontinuálních dle doporučení MŽP (rozložení finančních prostředků v letech 2022–2027 např. na 2 části do 2025 a po 2025).

Aktuální alokace SC 1.4 pro tematické výzvy: **170 mil. Kč** schválená RSK 6/2021

Na základě provedené analýzy mapování a absorpční kapacity je vhodné alokaci v oblasti KKO – tematická výzva/výzvy **navýšit na 450 mil. Kč** (5 let).

Návrh témat výzvu/výzvy:

1. Sítování aktérů KKO jako nástroje regionálního rozvoje a tvůrčí spolupráce

Podpora zasiťování a participace aktérů v KKO včetně doprovodných aktivit směřujících k vytvoření, provozu základní sítě a technického vybavení kreativních center (hotspotů) včetně potřebných marketingových aktivit, vzdělávání a podpory mezinárodní spolupráce, důležitá je provázanost komunit a znalost místního prostředí – upřednostnění budou žadatelé se zkušeností se sítováním komunit v oblasti KKO včetně souladu s dalšími projekty v území.

Max. výše dotace 25 mil. Kč.

Typ příjemce: NNO (95% dotace, ex-ante)

Způsobilé výdaje: mzdové náklady, neinvestiční náklady na vybavení, služby, režie

Další podmínky: sídlo na území ÚK u NNO (vzhledem k potřebné znalosti místního prostředí a doložení historie min. 2 roky), doložení zkušenosti s projekty sítování a spolupráce s komunitami KKO v území. Je předpokládán 1 projekt v území (2023-2025/27).

2. Rozvoj stávající infrastruktury na podporu rozvoje KKO s předpokládaným pozitivním efektem na rozvoj místní ekonomiky včetně zapojení KKO do atraktivního přetváření dlouhodobě nevyužívaných budov a jejich využívání jako míst pro další rozvoj kreativní ekonomiky i komunitního života

Podpora rozvoje stávající infrastruktury včetně tech. vybavení pro potřeby kreativní ekonomiky a komunitního života, podporována bude rekonstrukce stávajících budov s využitím pro aktivity KKO nebo hot spotů KKO, ve spolupráci s vlastníky dlouhodobě nevyužitých budov, bude umožněna vnější a vnitřní rekonstrukce budov (i částečná) a jejich bezprostředního okolí k využití ze strany KKO,

Max. výše dotace 30 mil. Kč v případě rekonstrukce (vybavení může být součástí projektu).

Typ příjemce: obce a jimi zřizované organizace (70 %), MAS, dobrovolné svazky obcí (85 %), NNO (95 % ex-ante), MSP (60 %).

Způsobilé výdaje: náklady na rekonstrukci a technologické vybavení do výše 30 % rozpočtu (investiční projekty).

Další podmínky: sídlo nebo provozovna na území ÚK

3. Rozvoj technického vybavení v KKO – aktivizace místních tvůrčích komunit

Podporováno bude pořízení potřebného technického vybavení včetně SW k provozování tvůrčích aktivit aktérů KKO. Podporováno bude také pořízení technického vybavení určeného pro sdílení v rámci komunit.

- a) Podpora menších projektů: min. výše dotace 10 tis., max. výše dotace: 250 tis. (zjednodušený režim hodnocení/kritérií) (návrh max. 2 žádosti na žadatele)*
- b) Podpora větších projektů: min. výše dotace: 250 tis., max. výše dotace: 5 mil. Kč (návrh max. 1 žádost na žadatele)*

Typ příjemce: obce a jimi zřizované organizace – s KKO v zaměření (70 %), MAS, dobrovolné svazky obcí (85 %), NNO s KKO zaměřením (95 % ex-ante), OSVČ/MSP v KKO (60 %), VŠ (fakulta s KKO zaměřením), SŠ, SOŠ a VOŠ s KKO zaměřením.

Způsobilé výdaje: náklady na pořízení technického vybavení včetně SW (investiční a neinvestiční), mzdové náklady potřebné na provoz sdíleného tech. vybavení.

Další podmínky: sídlo nebo provozovna na území ÚK, projekty směřované na aktivizaci tvůrčích komunit.

4. Projekty účinné spolupráce v území s využitím KKO

Podpora spolupráce aktérů KKO se subjekty v území při transformaci regionu, podpora realizace společných projektů, podpora vývoje a pilotních ověření kreativních nástrojů participace pro spravedlivou transformaci, podpora realizace projektů spolupráce aktérů/týmů KKO včetně zahraničních a veřejné správy za využití principů participace a aktivizace komunit. Podporovány budou například společné projekty KKO a samospráv, zapojování KKO do plánování rozvoje měst, krajiny a turistické infrastruktury, podpůrné nástroje pro samosprávy, spolupráce při odstraňování následků hornické činnosti s novým využitím území, spolupráce s příslušnými správami povodí, chráněných oblastí, destinačních agentur a dalšími oborovými aktéry.

Max. výše dotace: 5 mil. Kč

Typ příjemce: obce a jimi zřizované organizace (70 %), MAS, dobrovolné svazky obcí (85 %), NNO (95 % ex-ante), VŠ (85-95%).

Způsobilé výdaje: mzdové náklady, potřebné technické vybavení (neinvestiční a investiční náklady spojené s realizací daného projektu), služby, cestovné, ubytování a stravné pro zahraniční účastníky.

Další podmínky: sídlo nebo provozovna na území ÚK

Výstupem budou zrealizované konkrétní projekty spolupráce.

5. Marketing a další formy aktivizace regionálních služeb a produktů KKO

Podporovány budou všechny aktivity spojené s aktivizací poptávky, dále další aktivity spojené s rozvojem OSVČ/MSP v KKO například účasti na veletrzích i v zahraničí, tvorba potřebných propagačních materiálů, videí, překlady materiálů, digitalizace prodeje apod., tvorba e-prodejních kanálů s cílem propagovat služby a produkty regionálních KKO, cílem je podpora ekonomického rozvoje, zvyšování ekonomické soběstačnosti tvůrců a kulturních organizací – získávání nových zákazníků či uživatelů služeb).

Max. výše dotace: 1 mil. Kč

Typ příjemce: OSVČ, MSP v KKO (60 %), NNO (95 %)

Způsobilé výdaje: služby, mzdové náklady

Další podmínky: sídlo nebo provozovna na území ÚK

6. Podpora přípravy projektů a strategií KKO

Podpora přípravy projektů s dopadem na rozvoj kreativní ekonomiky – projektové dokumentace u staveb a podpora přípravy strategií (KKO včetně oborových).

Max. výše dotace: 2,5 mil. Kč

Typ příjemce: kraj, obce a jimi zřizované organizace (70 %), MAS, dobrovolné svazky obcí (85 %), NNO (95 % ex-ante), MSP (60 %).

Způsobilé výdaje: mzdové náklady, služby, investice (projektová dokumentace)

Další podmínky: u NNO doporučení využít financování ex-ante.